

Afgaan op gevoel

Tekst | Jan Boer

Beeld | Seher Melikoglu en Jan Haitsma

Beroepshalve fotografeert ze nog niet zo lang, maar in die korte tijd heeft ze al een stevige positie opgebouwd vanwege de manier waarop ze vrouwen in beeld brengt. Ze wil de sterke kanten van hen benadrukken en slaagt daarin volledig. Een kennismaking met Seher Melikoglu.

Ze is in 1973 geboren in Turkije, maar kwam al op jonge leeftijd naar Nederland, waar haar vader als gastarbeider een baan had gevonden. Het gezin vestigde zich in Twello, een dorp in de buurt van Deventer. Het eerste begin in Nederland was niet aangenaam, vanwege een aangeboren afwijking verbleef ze zeven maanden in het ziekenhuis. Daar hoorde ze geen Turks praten en zo verdween

haar moedertaal uit haar leven. De band met haar ouders raakte ze min of meer kwijt, omdat die alleen Turks spraken. Het is eigenlijk nooit weer goed gekomen tussen Seher en haar ouders. Nu ze na een scheiding een Nederlandse vriend heeft (Jan Haitsma, een fotograaf die tevens trainingen en workshops geeft op het gebied van fotografie en beeldbewerking) is het contact met haar

ouders en haar oudste zoon verbroken. Deze ervaringen hebben haar geleerd haar eigen weg te gaan, ook al hoopt ze uiteraard op een verzoening. Seher: "Dat ik mijn eigen weg heb gekozen, is voor mijn ouders moeilijk te begrijpen. Ik blijf erop vertrouwen dat het goed komt en ik wil heel graag mijn zoon weer in mijn armen kunnen sluiten. Er gaat geen dag voorbij dat ik de pijn en het verdriet

Loopbaancoach Ellen Temmink gefotografeerd in een heel speciale setting

van het gemis niet voel. Toch ga ik door, want elke dag heb ik een keuze: verdriet of vooruitgaan." Dat ze kiest voor doorgaan tekent haar sterke karakter.

Sprankelende ogen

Door haar broer kwam Seher in aanraking met de fotografie. Hij had een Nikon D200, Seher een Sony Cybershot, een compactcamera. Seher: "Ik wilde mooiere foto's maken en heb daarom ook een Nikon gekocht. Dat was een D3100. Toen mijn fotografie serieuzer werd kwam er een D7100. Op het moment dat het professioneler werd kocht ik een D750." In verband met acute artrose en een heupoperatie kwam de fotografie op een laag pitje te staan. Toen het lichamelijk

weer beter ging, verkocht Seher alles, op de 70-200mm f/2.8 VR 1 na en schakelde ze over op de systeemcamera. Eerst werd er een Nikon Z6 aangeschaft, later kwam daar een Z7 II bij. Aan glaswerk koos ze voor de 35mm f/1.8, de 85mm f/1.8 en de 24-70mm f/4. In haar fototas zitten verder twee Profoto A1-flitsers. "En duct tape, onmisbaar om iets te fixen en een JBL-bluetoothbox. Dan kan ik via Spotify muziek afspelen om de mensen tijdens een fotoshoot in de juiste stemming te brengen." Seher heeft lang getwijfeld of ze volledig voor de fotografie zou gaan: "Om er echt serieus van rond te kunnen komen, ik dacht dat dat voor mij niet was weggelegd. Alle zekerheden zoals mijn

toeslagen en mijn WAO-uitkering durfde ik niet los te laten. Want wat als...? Ruim een jaar geleden besloot ik alle bezwaren overboord te gooien en heb ik me na betaling van 50 euro ingeschreven bij de Kamer van Koophandel." Daarna raakte alles in een stroomversnelling, want haar manier van werken bleek enorm aan te slaan. Dat kwam niet van de ene op de andere dag. Seher: "Ik heb genoeg workshops gevolgd om te zien wat ik wil. Ik vind dat anderen het heel goed doen, maar dat het niet mijn manier is. De hand zo, dit zo. Dat is niets voor mij. Ik ga uit van de eigen beweging. Dan is het technisch misschien niet de perfecte foto. Ik kijk naar de ogen. Wanneer de ogen sprankelen, druk ik af.

Nogmaals Ellen Temmink

Fotograferen tijdens de Veluwe fotodagen

Daarna ga ik naar de volgende setting. Ik ben niet van het moet daar en daar aan voldoen. Dat heb ik helemaal losgelaten."

Mag ik dit vertalen als: je hebt geen echte fotografie-opleiding gevolgd, waardoor jouw creativiteit niet wordt 'beperkt' doordat je bepaalde basisregels hebt geleerd, waaraan je je zou moeten houden? Seher: "Juist als je je vergelijkt met andere fotografen en 'zo moet het zijn' hield dat mij tegen, het beperkte mij. Op het moment dat ik dat ging loslaten, wilde ik dat mijn klanten blij werden van mijn beelden. Als het technisch niet klopt, het zij zo. Het gaat erom dat zij blij worden. Ik doe niet mee aan een wedstrijd. Mijn vriend is wel van de oude stempel, die kijkt wel met een technische blik naar mijn foto's. Op een gegeven moment ben je ervaren genoeg om dat naast je neer te leggen. Wij kijken op een andere manier naar foto's. De bewerking van de foto's doen we in principe niet samen. Ik huur hem wel eens in, dat hij dan voor mij de foto's bewerkt. Maar in principe doe ik

alle foto's zelf. Dat gaat in Lightroom en soms een stukje in Photoshop. Daar heb ik een bepaalde workflow in. Die heb ik trouwens wel van Jan geleerd. Jan is mijn mentor in fotobewerking. Wij verschillen wel van zienswijze, ik moet wel heel strak zeggen hoe ik het wil hebben. Daarom doe ik het zelf, tenzij ik in tijdnood kom en de bewerking uitbesteed. Ik zeg altijd fotograferen is één ding, en het tweede is dat ik heel intuïtief ben. Er zit geen eenheid in mijn foto's. Ik kijk echt naar de persoon, wat past. Ook de nabewerking doe ik intuïtief. Het is niet standaard dit en dit. Ik laat me echt bepalen door wat past bij diegene. In mijn portfolio zul je geen eenheid zien."

Plaatje moet kloppen

Geen eenheid is mooi, maar dat betekent wel dat een foto niet direct herleid kan worden naar jou, met andere woorden een foto die jij hebt gemaakt draagt niet voor iedereen zichtbaar het stempel 'gemaakt door Seher Melikoglu'. Seher: "Precies. Ik laat me echt leiden door de persoon. Elke persoon is anders. Bij de

benadering ben ik soms ook zoekende. Er is vooraf contact, er is een online kennismaking. En toch als het moment daar is, merk ik soms dat het niet werkt. Ik ga heel erg op mijn gevoel af. Ik kijk constant door de zoeker, ik let op het gezicht, of het gespannen is. Dan stop ik met fotograferen. Ik zoek constant contact. Dat moet ik hebben. Op die manier merk ik dat, dat bij mij het fijnste werkt. Dan kan ik ook aansturen en aanvoelen wat er nodig is."

Werk jij in een studio, of zoek je de mensen thuis of in hun werkomgeving op? Seher: "Ik fotografeer voornamelijk op locatie. Dat hangt af van welk verhaal we willen vertellen en welke locatie daar bij past. Het plaatje moet kloppen. Een paar keer per jaar doe ik profiel-fotoshoots in de studio. Ik hou van met licht werken. Op die manier probeer ik het een beetje op peil te houden. Het liefst werk ik op locatie, want daar kun je meer je creativiteit in kwijt."

Het werken op locatie levert je wellicht wel eens problemen op met het licht, want in een studio heb je nou eenmaal

Een prachtige foto in zeer fraai licht van Paula

Tijdens een Power Profielfotodag worden meerdere vrouwen gefotografeerd

Seher Melikoglu gefotografeerd door haar vriend Jan Haitsma

meer mogelijkheden. Ik kan me ook indenken, dat mensen de benodigde ruimte voor jou om lekker te kunnen werken niet altijd goed inschatten. Seher: "Als de lichtkwaliteit niet zo denderend is, werk ik met opzetflitsers. Ik werk ook af en toe met een (studio)flitser; dat heeft te maken met de lichtomstandigheden. Soms hou ik m'n hart vast, wanneer ik zie onder welke omstandigheden ik moet fotograferen. Dan is het bijvoorbeeld heel erg krap. Als je daar overheen bent, zit je weer in de flow. Ik fix het altijd. Maar soms denk ik weleens waar ben ik terechtgekomen?"

Je vertelde eerder dat je enig lichamelijk ongemak hebt meegemaakt in de afgelopen jaren. Word je daar nog steeds door beperkt? Seher: "Dat is de reden dat ik geen shoots doe waarvoor ik een hele dag moet staan en lopen. Ik trek het maximaal drie of vier uur. Daarna is het bij mij op. Dan word ik geremd door mijn lijf."

Identiteit in beeld

Hoe ziet de voorbereiding op een fotosessie eruit? Seher: "De eerste kennismaking

is telefonisch. Als de klik er is en ik kan bieden wat men nodig heeft, volgt er een intake. Dan vullen ze een formulier in. Daarna gaan ze aan de slag, want ik zet ze aan het denken. Ze willen foto's, maar weten vaak nog niet wat ze ermee willen vertellen. Hoe wordt hun verhaal dan inzichtelijk? Het gaat niet alleen om mooie foto's, vaak wil men ook een stukje identiteit in beeld hebben. Samen gaan we naar een plan toe. Dat en dat ga ik in beeld brengen, een bepaald verhaal dat we in beeld gaan brengen. Op een gegeven moment hebben ze hun verhaal helder. Ze krijgen de opdracht bepaalde kernwoorden te gaan zoeken en dan krijg ik daar beeld bij. Wat vind jij mooi? Welke kleur komt naar voren? Welke sfeer straalt het uit? Is het in een studio, is het op locatie? Dan weet ik waar zij zelf blij van worden en wat zij mooi vinden. Daarna hebben we online een Zoom-call. Dan gaan we alles doornemen. Ondertussen heb ik al contact gehad met een styliste over de kleding."

Seher Melikoglu werkt niet alleen samen met een kledingstyliste, ook kan ze

terugvallen op een viertal visagistes. De mensen die op de foto gaan, krijgen zo een goede begeleiding, die niet alleen fototechnisch is. Seher: "Er gaat een hele voorbereiding aan de shoot vooraf. Het moet allemaal kloppen."

Er moet ook duidelijk worden hoe en wat er gefotografeerd moet worden. Seher:

"Vooraf heb ik een intake. We laten ons inspireren door de omgeving, de setting, hoe iemand beweegt en doet. Dan komt een beetje het vrije werk. Dat is het mooiste moment. We hebben dan de foto's die we nodig hebben en daarna vanuit de flow. Dat weet je nooit van tevoren hoe dat zal gaan. Dan laat ik me door de omgeving en de persoon inspireren."

Als er op locatie wordt gefotografeerd, wil Seher vooraf foto's ontvangen van die locatie. Dan weet ze min of meer wat ze ter plaatse kan verwachten. Seher:

"Voorafgaand aan die Zoom-call hebben ze mij al foto's gestuurd van de locatie, of ze krijgen van mij de opdracht ga daar en daar kijken. Zoek een lichte locatie. Of ik weet een locatie. Ik ken de omgeving. Het mooie van Zoom is dat je je scherm

Aan creativiteit geen gebrek bij Seher, die hier Wendy fotografeerde

kunt delen. Ik kan een mogelijke locatie voorstellen. Zo kijken we samen wat past en wat ze mooi vinden. Als ik zelf op locatie moet gaan, ben ik afhankelijk van de informatie die ze mij geven. Soms vinden ze zelf iets super mooi en dan kom ik daar, en dan is er wel erg slecht licht. Als iemand per se een bepaalde locatie wil, dan oke.”

Wisselwerking

Dan zijn de foto's gemaakt. Ga je die allemaal bewerken of wacht je daarmee tot er een selectie is gemaakt? Seher: “Van de foto's maak ik een grove voorselectie en die foto's zet ik in een online galerij. Dan kan de klant zelf de favoriete foto's uitkiezen. Afhankelijk van het gekozen pakket weten ze hoeveel foto's ze kunnen uitkiezen. Die foto's bewerk ik dan op mijn iMac in combinatie met een Eizo-monitor van 27 inch. Ik kijk op een heel andere manier dan de klant naar zichzelf kijkt. Het gaat er niet om wat ik mooi vind, ze moeten bij jou passen. Tijdens het uitzoeken geef ik wel tips mee, vraag ik wat het oproept en waar deze foto bij kan worden gebruikt. Ik

begeleid ze van A tot Z.

Wanneer de mensen hun foto's krijgen, zijn ze altijd blij, want ze herkennen zichzelf. Tijdens de shoot laat ik de foto's ook al zien. Dat werkt in mijn voordeel, omdat ze zichzelf zien. Dan worden ze meer ontspannen. Ze merken ‘oh wow, mooi’ en dat doet wat met hun zelfvertrouwen. Ik heb nog geen ontevreden klant gehad. Maar ik zeg wel, het is een wisselwerking, ik doe het niet alleen. Als ik het vertrouwen niet heb, kan diegene het ook niet aan mij geven.”

Gebeurt het wel eens dat je ‘nee’ zegt tegen iemand, omdat je geen goed gevoel hebt bij die betreffende persoon? Seher: “Dat heb ik één keer gedaan. De factuur was zelfs al betaald. Ik heb het geld terugbetaald. Dat was wel zo spannend. Ik voelde dat het niet bij mij paste, dat ik het niet kon waarmaken. Ik kreeg er buikpijn van. Ik zou me in bochten moeten wringen.”

Waren het aanvankelijk hoofdzakelijk mensen uit de wijde omgeving van Twello, inmiddels weet men elders Seher Melikoglu ook wel te vinden. Tot haar

grote verbazing kreeg ze onlangs zelfs een aanvraag uit België. Seher: “Ik vroeg hoe die mij terecht was gekomen. Ik zag je post op LinkedIn, kreeg ik te horen. Ik was aanvankelijk geen fan van LinkedIn, ik was meer actief op Facebook. Ik hou van verhalen delen, inspireren. Via LinkedIn kun je veel meer mensen bereiken door je kennis en je ervaring te delen. De mensen slaan daarop aan. Men vindt het mooi, men ontdekt een bepaald raakvlak, een bepaalde affiniteit. En daarna willen ze met mij een shoot. Er zijn genoeg fotografen. Ik sta er nog steeds versteld van dat ze bij mij komen. Ook toen de Rabobank mij benaderde. Ze hadden een bepaalde foto gezien van een boerin die ik had gefotografeerd. Ze gaat de boerderij van haar vader overnemen. Ik heb de boerderij terug laten komen in de foto's, maar ook haar zoals ze is. Ik heb haar in de stal gefotografeerd. Die foto is toen viraal gegaan. Door het beeld in combinatie met het verhaal wilden ze mij als fotograaf. Ik sta er nog steeds van versteld. Ik ben er dankbaar voor, ik vind het mooi, maar er blijft altijd iets van ‘waarom ik?’”

De goed gevulde fototas van Seher Melikoglu

Verbinding voelen

Seher geniet ervan de mensen te fotograferen in hun eigen omgeving en ze dan zo in beeld te brengen, dat hun sterke punten goed naar voren komen. Mensen die niet gewend zijn aan een camera zodanig op hun gemak te stellen, dat er mooie foto's kunnen worden gemaakt. Maar hoe gaat het als je iemand krijgt, die gewend is te poseren? Is die wel een bepaalde kant op te sturen? Seher: “Ik heb twee keer meegemaakt, dat ze de camera waren gewend. Dat vond ik moeilijk. Ik heb een Tweede Kamerlid gefotografeerd, dat heel veel publiciteit gewend was, veel voor de camera is geweest. Die wist het precies. Een fotomodel ook. Ik haal daar niet de voldoening uit, omdat zij al op een bepaalde manier gaan staan. Het is een pose. Natuurlijk heeft het met interactie te maken. Ze doen het al direct, ze hebben mij niet per se nodig. Ik vind het moeilijk, want ga ik hen uit hun rol halen? Dan probeer ik toch het spontaan te krijgen. Dat was nieuw voor mij. Ik wil een verbinding voelen met iemand. Dan komt het ook binnen. Dat is het mooiste. Nu ben ik wel wat selectiever in wat wil ik. Af en

toe glijpt er een man tussen, maar ik doe hoofdzakelijk vrouwen. Ik heb nu aanvragen gekregen van grote bedrijven voor die warme, menselijke foto's. Ze willen geen foto's waar de mensen heel super strak op staan. Ze willen juist de mensen in hun kracht van de menselijke kant laten zien. Daarvoor ben ik o.a. benaderd door team Rabobank. Ten tijde van de shoot werden sommige mensen emotioneel. Het is een samenspel, als ik maar het vertrouwen van hen heb.”

Leiderschap

Hoe ziet de toekomst eruit? Blijf je dit doen, of heb je ook nog andere ideeën? Seher: “Ik ben nu zelf bezig met de Empowerment fotografie, vrouwen in hun kracht zetten. Daar haal ik heel veel energie uit. Hoe lang ik dit ga doen, weet ik niet. Ik ben me nog echt aan het ontwikkelen, maar zodra dit goed loopt, wil ik daarnaast nog een stichting oprichten. Ik merk dat ik heel erg blij word van vrouwen, een stukje leiderschap, hoe ze dat weer terug kunnen krijgen, omdat ik zelf ook vanuit zo'n situatie kom. Ik heb wel ontdekt, dat ik niet alles met fotografie kan doen. Ik wil een stichting

beginnen met gelijkgestemden. Voor vrouwen die een stukje leiderschap in hun leven terug willen, maar niet weten hoe, die wil ik helpen. Een plan voor tussen nu en tien jaar. Het staat los van de fotografie. Ik wil ze in hun kracht zetten, hun eigen kracht. Wat ik nu met fotografie doe, door middel van beeld visueel maken, wil ik ze dan leiderschap geven. Elkaar oplichten, daar geloof ik heel sterk in. Daar gaat het om. In wat voor vorm of met wat voor methode, dat maakt niet uit. Ik kan dit niet alleen doen. Het is een cliché, maar waar ik echt warm voor loop is ‘volg je hart’. Dat klopt altijd. Ik zie het leven nu als een playground, het is vallen en opstaan, ontdekken. Door juist te doen, ga je ontdekken waar je blij van wordt. Als je persoonlijk wilt groeien, dan moet je ondernemer worden. Dan gaat het razendsnel. Ik ben niet meer de persoon die ik een jaar geleden was. Met vallen en opstaan. Je leert zoveel als je ondernemer bent.” ■